

E hoa i wareware i au taku ingoa mo ta tatou manu. Ko "Te Ika roa a Maui" Te tikanga o tenei ingoa, he mea hi na Maui tenei motu. Koia tena taku ingoa.

Tehatepe, Taupo,
Hepetema, 1898.

Na Rev. Hoeta Te Hata.

Ki te E tita o te Kotuku rerenga tahi, ara o te Kupu Whakamarama. E hoa tena koe. Kua tae mai o Kupu Whakamarama ki ahau, a kua kite iho ahau i te pai o te whakataki haere i te tikanga o tenei kupu whakarite a to tatou Ariki a Ihu Karaiti. He mea pai ano kia pataitia atu nga kupu pakeke i roto i te Karaipiture hei whakama-taara i te ngakau hei whakaoho hoki i te hinengaro. A tenei kua kite iho te kanohi kua marama te ngakau.

He nui rawa atu toku whakamiharo mo tau whakariterite haere ki te taha ki te Atua me te taha ki te tangata, Kati nga kupu.

Ehoa e te Etita, koina tonu taku ingoa mo ta tatou manu ko te Kotuku rerenga tahi. Te tikanga hoki o tenei whakatauki, kotahi rerenga o taua manu i te tau Tona rite mehemea ki te haere mai koe ki konei kau-hau haere ai i te tau kotahi, ka whakataukitia e te Maori "he Kotuku rerenga tahi. Waihoki ko ta tatou manu, kotahi putanga i te marama, me ki ake e ahau he tau tena.

(Taria e whakaati.)

Kihipane (Gisborne)

Noema 1, 1898.

Ki te E tita o te Kupu Whakamarama.

E hoa tena ra koe. He mahi pai tena nau te whakatuwhera i nga wharangi o to pukapuka hei urunga atu mo nga whakaaro a te iwi nui tonu o a tatou nei motu. Ma tena tikanga hoki e rangona ai te oranga, nga mate ranei, nga pehantanga ranei i waenganui ia tatou, e taea ai te hari tahi, te awahina ranei tetahi i tetahi i nga takiwa o te raruraru. He mahi uaua ano hoki tena te whiriwhiringa me te perehitanga i nga tini korero e tika ana kia panuitia ki tenei tu nupepa, a he mea tika kia tautokona nuitia e nga iwi reo Maori katoa. He tino taonga nui tenei mea te nupepa kinga iwi pakeha e rongoa ai ratou i nga whakaaro nui o a ratou hoa tangata e taea ai hoki e ratou te whakapuaki atu i nga rongorongo o ia takiwi o ia takiwa o ratou.

Tetahi mea e tino koe ai ahau ki tenei pukapuka au, ko tona hapainga i nga tikanga o te whakapono. I mua ai, i te putanga o nga nupepa tawhito ma nga Maori i hangai

te nuinga o nga korero ki nga mahi horihori a te ao. Kati kua mate era, tu ake ana ko tenei. Heoi ra e kororua kia maia, kia kaha, kia tapatahi te haere. "Whakariharhangia te kino; kia u ki te pai." E noho ana tatou i roto i te takiwa o nga tini pohetetanga inaianei. Kume ke, kume ke ana nga whakaaro a te tangata o tenei whakatipuranga ki nga mea "e mau ai te rongorongo." Waihoki "Kia tiaho raia a tatou mara-matanga ki te aroaro o nga tangata, kia kite ai ratou i a tatou hanga pai kai whaka kororia ai hoki i to tatou Matua i te rangi."

E kite nei au ki nga pukapuka e tae mai ana ki au i to tono kia whakahaustia atu he ingoa tuturu mo te nupepa nei, me te whakaingotanga ano hoki o tetahi tangata. Na ki taku titiro e whai ana nga Maori ki te ingoa manu hei ingoa. E pai ana tenei whakaaro, kia marama ai hoki ta ratou toku atu inga kaiota, i nga kai maoa ma ta ratou mokaikui. E kore hoki tena tu manu e ora ki te whakatititia ki ena mea. Engari kaore ano ahau i kite noa i tetahi ingoa i era kua tukuna atu ra e rite ana ki taku hiahia. Mehemea he pukapuka whakaatu tenei i nga kupu a te Atua heaha te pai kia whai atu ki nga tipua ki nga korero tara ranei a nga tipuna rapu haere ai i tetahi karere mana e waha haere i aua korero. Te ata rapu atu ki nga whakaritenga ano a te Atua nana nei nga mea katoa hei tauira ma tatou.

Ia Noa e noho ana i roto i te aka, i runga i tana pohehetanga ka tukua atu e ia tetahi manu kai kino hei karere mana, tena no te kitenga pea a taua manu i nga kai whakariharhi, — nga mea i minamina ai ia — kihai i hoki atu ki tana kaiwhakaaro. Na reira ka tukua atu e Noa tetahi kukupa a ko tena i pono tona hokianga atu ki te aka. No te tuarua o nga haerenga ka hoki atu ano me te rau Oriwa i tona waha. He oranga ngakau tena kia Noa i mohio hoki ia kua mimiti haere te wai i runga i te whenua. A no te toru o nga haerenga a taua manu a kihai i hoki mai ka tino mohio a Noa kua tata te wa o tona putanga ki waho o te aka. Kati, he Karere tena manu o te Rongo-pai kia Noa.

Waihoki ki te whakarongo tatou ki nga Waiata a Rawiri me te Waiata a Horomona koia tonu, a koia anake te manu e whakaingotia ana hei tohu mo te pai i nga takiwa o te ora, i nga takiwa te mate. Tena ano hoki, i te tapaenga ia Ihu Karaiti i te temepara i Hiruharama e rua nga kukupa i mauria atu e ona matua hei whakarite i te ture a te atua. Na i te takiwa hoki i iriiria ai ia e Hoani, he kukupa